

Отже, діяльність поліцейських підрозділів «Білі янголи» в Україні має вагоме значення не тільки для порятунку життів мешканців прифронтових районів, але й для документування російських воєнних злочинів, їх розслідування та представлення міжнародній спільноті через соціальні мережі й міжнародні майданчики, як-от кінофестивалі. Діяльність «Білих янголів» допомагає гарантувати, що правда про події в Україні буде зафіксована і не забута, оскільки вони створюють об'єктивні записи, які можуть бути основою для правових дій проти винних у скоєнні воєнних злочинів та джерелом для освіти населення у майбутньому. Такі поліцейські підрозділи відіграють важливу роль у збереженні історичної пам'яті про російсько-українську війну, зокрема прояви нескоренності та героїзму українського народу в боротьбі за свою свободу та незалежність.

Джерела та література

1. «Білі янголи» вивезли шістьох людей із Авдіївки. *АрміяInform*. 03.01.2024. URL: <https://armyinform.com.ua/2024/01/03/bili-yangoly-vyvezly-shistoh-lyudej-iz-avdiyivky/>
2. «Білі янголи»: документальний проєкт про тих, хто ризикує власним життям заради порятунку інших. *Портал МВС*. 06.11.2023. URL: <https://mvs.gov.ua/news/bili-iangoli-dokumentalnij-projekt-pro-tix-xto-rizikuje-vlasnim-zittiam-zaradi-poriatunku-insix>
3. Врятувати тисячі життів, ризикуючи своїм: як на Донеччині працює спеціальний підрозділ поліції «Білі янголи». *Східний Варіант*. 22.11.2022. URL: <https://v-variant.com.ua/article/donechchyna-bili-ianholy/>
4. Документальний фільм про евакуацію Мар'їнки показали на Лейпцизькому кінофестивалі. *Суспільне культура*. 18.10.2023. URL: <https://suspilne.media/culture/597033-dokumentalnij-film-pro-znisenna-rosianami-mista-marinka-pokazali-u-mezah-lejpcizkogo-kinofestivalu/>
5. ЗС РФ зі «Смерча» обстріляли село Багатир на Донеччині: є жертви та руйнації (відео). *Фокус*. 14.10.2023. URL: <https://focus.ua/uk/voennye-novosti/599194-zs-rf-zi-smercha-obstriyali-selo-bagatir-na-donechchini-ye-zhertvi-ta-ruynaciji-video>
6. Під Авдіївкою поліцейські «Білі янголи» та військові затримали російського окупанта (ВІДЕО). *Портал МВС*. 09.02.2024. URL: <https://mvs.gov.ua/news/pid-avdiyivkoiu-policeiski-bili-iangoli-ta-viiskovi-zatrimali-rosiiskogo-okupanta-video>
7. Поліція за два роки задокументувала понад 113 тисяч злочинів, скоєних агресором в Україні. *Укрінформ*. 25.02.2024. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3831782-policia-zadva-roki-zadokumentovala-ponad-113-tisac-zlociniv-skoenih-agresorom-v-ukraini.html>

Безклуба Анастасія

Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ДИПЛОМАТІЯ В УМОВАХ ВІЙНИ: ДОСВІД УКРАЇНИ 2023–2024 РОКІВ

Ключові слова: *конфлікт, війна, підтримка.*

Keywords: *conflict, war, aid.*

Російська агресія проти України відчутно змінила геополітичну ситуацію в Європі та світі. Війна стала викликом не лише для військової сфери, але й для дипломатії. Україна як суб'єкт у цій геополітичній кризі змушена адаптувати свої дипломатичні методи до нових умов. Через це зростає роль дипломатії у вирішенні конфліктів, підтриманні безпеки та стабільності у світі.

Мета дослідження – проаналізувати інструменти та підходи, що виникли в умовах воєнного конфлікту, та оцінити ефективність дипломатичних прийомів, які Україна використовує в умовах війни.

24 лютого 2022 р. розпочалася нова фаза російсько-української війни, яка стала серйозним викликом для світового порядку та дипломатичної практики. В умовах жорстокої агресії дипломати України змушені працювати у складних ситуаціях, адаптувати традиційні інструменти дипломатії до воєнних реалій.

Важливу роль відіграють віртуальні зустрічі та онлайн-саміти, які дають можливість главам держав та дипломатам обговорювати актуальні питання й координувати дії. Прикладом успішного використання онлайн-інструментів є віртуальний саміт лідерів G7, що відбувся 24 лютого 2023 р., де було оголошено про нові санкції проти росії та посилення підтримки України.

Окрім онлайн-формату, використовують і інші адаптовані до воєнних умов протокольні норми. Так, дипломатичні прийоми можуть проводитися в більш скромних умовах, з акцентом на практичній допомозі Україні. Ось кілька прикладів такої допомоги:

- надання тимчасового житла та притулку: державою було запроваджено декілька програм («Прихисток» та «ЄДопомога»), завдяки яким українці, які втратили житло внаслідок війни або виїхали за кордон, можуть отримати допомогу з його пошуком та оплатою;

- психосоціальна підтримка постраждалих від війни (у Міністерстві охорони здоров'я України працює «гаряча лінія», спеціалісти якої допомагають українцям підтримати психічне здоров'я в умовах постійного стресу й емоційної напруги, спричинених війною);

- надання розвідувальних даних (США та інші країни НАТО надають Україні супутникові знімки, дані радіолокаційної розвідки, кіберрозвідки, які показують розташування російських військ, техніки та військових об'єктів, пересування російських літаків, кораблів та ракет);

- надання юридичної допомоги (Міжнародний кримінальний суд, Офіс прокурора Міжнародного кримінального суду, а також інші міжнародні та національні органи влади проводять розслідування, збирають докази воєнних злочинів та геноциду, скоєних в Україні);

- допомога у збереженні культурної спадщини (Німеччина надала Україні обладнання для документування та збереження культурної спадщини) [2].

В умовах війни акценти роботи дипломатичної служби України зосереджені на таких аспектах:

1. Згуртування міжнародної підтримки навколо лобювання санкцій проти росії, надання Україні військової та гуманітарної допомоги, а також політичної підтримки на міжнародних форумах.

2. Інформаційна кампанія, спрямована на викриття російських фейків та маніпуляцій, інформування світової спільноти про військові злочини росії проти українського народу та з метою захисту суверенітету і територіальної цілісності України.

3. Залучення гуманітарної допомоги для постраждалих від війни [2].

4. Координація зусиль з посилення санкцій проти росії: активна робота з країнами-партнерами з приводу введення санкцій проти росії, розроблення нових санкційних пакетів та контроль за їх виконанням [6].

Результатом такої роботи українських дипломатів є відключення московії від міжнародних платіжних систем Visa та Mastercard, від Apple Pay і Google Pay, введення обмежень на перекази з росії за кордон, припинення діяльності компаній Mcdonald's, Coca-Cola та ІКЕА в росії [7].

Аналіз конкретних прикладів свідчить про те, що дипломатичні прийоми в умовах війни можуть бути вельми ефективними. Так, візит Президента України Володимира Зеленського до США у грудні 2022 р. вплинув на суттєве збільшення підтримки України з боку США та інших країн. Важливим напрямом роботи є також просування членства України в ЄС та НАТО, що стане потужним кроком до гарантування нашої безпеки.

Завдяки активній дипломатичній роботі вдалося заручитися підтримкою більшості країн світу, що призвело до ізоляції росії на міжнародній арені. Дипломатичні канали почали використовувати для координації постачання Україні озброєння, боєприпасів, гуманітарної допомоги та інших необхідних ресурсів. А введені санкції проти росії, як-от відключення від SWIFT, заморожування активів, заборона на експорт та імпорт, суттєво послаблюють її економіку та обмежують можливості для ведення війни [5].

Оцінка впливу методів дипломатії для досягнення поставлених цілей така:

1. Згуртування міжнародної підтримки. Завдяки дипломатичним зусиллям вдалося сформувати потужну міжнародну коаліцію, яка надає Україні політичну, економічну та військову допомогу.

2. Забезпечення постачання Україні зброї та інших ресурсів. Це допомагає українській армії давати відсіч російським військам. До прикладу, 14 листопада 2023 р. Сполучені Штати Америки оголосили про виділення Україні нового пакету військової допомоги на суму 400 мільйонів доларів, який враховуватиме додаткові боєприпаси для систем HIMARS, артилерійські снаряди, бронетехніку та стрілецьку зброю [4].

3. Введення санкцій проти росії: запроваджені завдяки дипломатичним зусиллям санкції проти росії суттєво послабили її економіку та обмежили можливості для ведення війни [3].

4. Нейтралізація російської пропаганди: дипломатична робота з протидії російській пропаганді дає змогу донести до світового товариства правдиву інформацію про війну та збільшити підтримку України у світі.

5. Забезпечення членства України в ЄС та НАТО. Членство України в цих організаціях стане потужним гарантом її безпеки та зведе до мінімуму повторення російської агресії в майбутньому [1].

Адаптація дипломатичного протоколу до воєнних реалій, визначення пріоритетів дипломатичної роботи дають змогу Україні успішно згуртувати міжнародну спільноту для надання підтримки, захищати свої інтереси на світовій арені та протистояти агресії.

В умовах війни роль дипломатії стає ще більш важливою, адже саме дипломатичні канали часто використовують для:

1) підтримки каналів комунікації: дипломатичні канали зв'язку дають змогу підтримувати діалог із країною-агресором навіть в умовах жорсткого зіткнення;

2) пошуку компромісних рішень, які б задовольняли інтереси всіх сторін конфлікту;

3) збереження миру. Цього можна досягти шляхом зміцнення міжнародного співробітництва, розвитку довіри та взаєморозуміння між країнами.

Важливо пам'ятати, що дипломатія не може вирішити всі проблеми, але вона може допомогти зробити світ більш безпечним та справедливим.

Джерела та література

1. Вступ України до Європейського Союзу. *EUUA / Кабінет Міністрів України*. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/entrance/>

2. Горінов П., Драпушко Р. Волонтерська діяльність в Україні: соціально-правове дослідження: монографія. Київ: Державний інститут сімейної та молодіжної політики, 2022. 240 с. С. 111–113. URL: <http://surl.li/ueynr>

3. Санкції проти РФ. *Міністерство закордонних справ України*. URL: <https://mfa.gov.ua/sankciji-proti-rf>

4. США виділили Україні новий пакет військової допомоги на 100 млн доларів. *Суспільне media*. 20 листопада 2023 р. URL: <http://surl.li/ueyni>

5. Федорова Г. Роль дипломатії під час воєнного стану. *Грані: науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах*. 2022. № 25(5). С. 10–17. DOI: 10.15421/172253. URL: <http://surl.li/ueumo>

6. G7: зустріч 24 лютого. *Радіо Свобода*. 16 лютого 2024 р. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-g7-zustrich-24-lyutoho/32821484.html>

7. Kaleniuk D. Why Ukraine Needs a No-Fly Zone. *The Washington Post*. March 09, 2022. URL: <http://surl.li/ueymv>

Богданюк Вікторія

Національний університет «Острозька Академія»

ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА УКРАЇНИ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Ключові слова: Україна, Європейський Союз, фінансова допомога, війна.

Keywords: Ukraine, European Union, financial assistance, war.

З початку широкомасштабного російського вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року Європейський Союз висловив свою беззаперечну підтримку Києву, а також ініціював низку заходів, пов'язаних із підтримкою України у війні. Країни ЄС наклали санкції на Росію, розпочали диверсифікацію енергетичних джерел, а також надали Україні значну фінансову підтримку у розмірі понад 96 мільярдів доларів США протягом 2022–2023 років [5].

ЄС використовує низку інструментів для надання фінансової допомоги Україні. У межах дослідження буде проаналізовано основні програми та механізми фінансової допомоги Євросоюзу для України.

Насамперед треба розглянути Європейський фонд миру (далі – ЄФМ) – механізм, який є частиною Спільної політики безпеки та оборони. Спочатку ЄФМ